1. ЗАГАЛЬНІ ВИНЯТКИ ІЗ СТРАХОВИХ ВИПАДКІВ

1.1 **Страховими випадками не вважаються** і страхове відшкодування не виплачується, якщо збитки майновим інтересам Страхувальника спричинені:

1.1.1 прямою або опосередкованою дією військових та пов'язаних з ними ризиків та їх наслідків: війною, вторгненням, ворожими актами або військовими діями (незалежно від того оголошено війну чи ні), військовими маневрами, терористичними актами, громадянською війною, страйком чи громадським заворушенням; заколотом, військовим або народним повстанням, бунтом, революцією, громадським заворушенням у масштабах або з кількістю учасників, що може бути прирівняне до повстання, узурпацією влади, введенням військової влади або військового положення або стану облоги, або будь-якою подією або причиною, результатом якої стало оголошення військового положення або стану облоги; будь-яких військових маневрів, навчань або інших військових заходів, дії мін, торпед, бомб та/або інших знарядь війни, вибухових речовин та/або боєприпасів або їх частин, та/або вибухової хвилі;

1.1.2 конфіскацією, експропріацією або реквізицією будь-яким законно сформованим органом влади; знищенням або пошкодженням майна за розпорядженням військової або цивільної влади;

1.1.3 протизаконними діями або бездіяльністю державних органів та органів місцевого самоврядування, в т.ч. внаслідок видання протизаконних документів та/або розпоряджень;

1.1.4 прямою або опосередкованою дією ризиків ядерної енергії, ядерної зброї, радіації та/або радіоактивного забруднення; будь-якого роду забрудненням або зараженням хімічними або біологічними речовинами та/або матеріалами;

1.1.5 осіданням ґрунту, провалом, в т.ч. викликаним підземними виробками корисних копалин, вигорянням торф'яників;

1.1.6 підтопленням майна через несправність водопровідних, каналізаційних чи обігрівальних пристроїв, водостоків, якщо Страхувальник порушував правила їх експлуатації;

1.1.7 впливом побутового, виробничого, тютюнового диму та диму, що потрапив у місце дії Договору через незачинені вікна та двері;

1.1.8 викраденням майна під час або безпосередньо після настання страхового випадку, якщо Страхувальником не було вжито заходів для забезпечення збереження майна, що залишилося після настання події, яка має ознаки страхового випадку;

1.1.9 обмороженням елементів будинку (в т.ч. елементів систем водопостачання, каналізації, опалення);

1.1.10 зносом окремих частин Застрахованого майна, браком, поломкою, перевищенням строку експлуатації;

1.1.11 недотриманням Страхувальником або організацією, що залучена Страхувальником до проведення будівельно-монтажних робіт, їх представниками або особами, що відповідальні за проведення будівельно-монтажних робіт інструкцій та інших нормативних документів стосовно збереження, експлуатації та обслуговування Застрахованого об'єкта будівництва та/або монтажу (в т.ч. невиконання інструкцій щодо зберігання, експлуатації та обслуговування матеріалів та конструкцій), а також використання цього об'єкта та матеріалів не за призначенням;

1.1.12 невиконанням Страхувальником (Вигодонабувачем) або організацією, що залучена Страхувальником для виконання будівельно-монтажних робіт, їх представниками та особами, що відповідальні за проведення будівельно-монтажних робіт правил техніки безпеки при проведенні будівельно-монтажних та інших робіт на застрахованих об'єктах будівництва та/або монтажу, будівельних норм та правил, інших законодавчих та відомчих документів, що є обов'язковими при виконанні будівельно-монтажних робіт;

1.1.13 помилками, що допущені при проектуванні об'єкту будівництва, помилками та упущеннями у проекті, плані, специфікації;

1.1.14 використанням конструкцій, матеріалів, що мають дефект або неякісно виготовлені;

1.1.15 використанням при проведенні будівельно-монтажних робіт машин та обладнання, що не відповідають вимогам будівельних норм та правил;

1.1.16 відхиленням від затвердженого проекту, змінами та/або невиконанням проекту, що призвело або може призвести до втрати або пошкодження об'єкту будівництва та монтажу або необхідності перепроектування, в т.ч. до розробки проектів посилення окремих конструкцій та/або об'єкту будівництва у цілому;

1.1.17 допуском до будівельно-монтажних робіт особи, що не має необхідного встановленого законом рівня кваліфікації, ліцензії або спеціального документально оформленого допуску до виконання робіт;

1.1.18 експериментальними або дослідницькими роботами;
1.1.19 пусконалагоджувальними роботами (холостими випробуваннями) понад строк, передбачений Договором, та/або випробуваннями під завантаження (гарячих випробувань);
1.1.20 пред'явленням до Страхувальника (Вигодонабувача) вимоги про відшкодування неустойки (пені, штрафу, інших стягнень) у зв'язку з неякісним, неповним або несвоєчасним виконанням будівельно-монтажних робіт або через неякісне виконання, порушення, збитковість або припинення договорів (контрактів);
1.1.21 знищенням, втратою, пошкодженням планів, папок з документами, креслень, фотографій, зразків, макетів, цінних паперів, грошей, бухгалтерських та інших документів, що знаходилися на будівельному майданчику;
1.1.22 внутрішніми несправностями, поломками, виходом з ладу з внутрішніх причин та звичайної експлуатації застрахованих будівельних машин, монтажного обладнання, електричного обладнання та пристроїв, обладнання будівельного майданчика;
1.1.23 знищенням та/або пошкодженням транспортних засобів, які мають дозвіл на експлуатацію на дорогах загального використання, плавучих засобів та літальних апаратів;
1.1.24 непрямою дією блискавки, впливу електроструму у формі короткого замикання, різкого підвищення сили струму або напруги у електромережі, впливу індукованих струмів та інших аналогічних причин, що викликали неполадки, вихід з ладу застрахованих електричних або електронних пристроїв, приборів, проводки тощо;
1.1.25 електричним іскрінням, неполадками у застрахованих електричних пристроях, приборах, проводці та подібному устаткуванні, за винятком випадків, коли вони спричинили виникнення та подальше розповсюдження пожежі на інше застраховане майно, але вартість такого майна, що викликало іскріння та неполадки не відшкодовується;
1.1.26 протиправними діями третіх осіб, крадіжки зі зломом, грабежу, розбою, якщо будівельний майданчик не обнесено суцільним парканом та відсутня цілодобова фізична охорона будівельного майданчика (або будівлі, в якій проводяться роботи) не менш як двома співробітниками спеціалізованої охоронної організації;
1.1.27 просіданням та іншого руху ґрунту для нових будівель та споруд (новими визнаються будівлі та споруди, які були здані в експлуатацію після будівництва менше ніж за два роки до виявлення збитків внаслідок просідання та іншого руху ґрунту);
1.1.28 осіданням, розтріскуванням, стиском, розширенням або здуттям покриття доріг та тротуарів, фундаментів, стін, несучих конструкцій або перекриттів будівель та споруд;
1.1.29 використанням пошкодженого майна в роботі після настання страхового випадку без належного ремонту або якщо ремонт такого майна проводився без згоди Страховика;
1.1.30 втратою товарного вигляду, функціональності, можливості використання та будь-які витрати, пов'язані з ремонтом, заміною деталей, чищенням;
1.1.31 дією корисного (робочого) вогню або тепла, необхідного для процесу обробки або з іншою метою (наприклад, сушіння, гарячої обробки або плавлення металів, тощо);
1.1.32 аварією за участю будь-яких військових транспортних засобів, військових плавзасобів (включаючи судна), військових літаків та/або гелікоптерів/вертольотів та/або дронів/коптерів (включаючи падіння їх частин), будь-яких бойових броньованих машин (в тому числі тягачів, вантажівок, тощо);
1.1.33 недостатністю, нестабільністю, відключенням або припиненням опалення, енерго-, водо-, газопостачання або постачання будь-яких інших послуг.

1.2 Якщо інше не передбачено Договором, при **будівництві тунелів, тимчасових та постійних підземних конструкцій та устаткування** Страховик не відшкодовує збитки та витрати, що пов`язані із:
1.2.1 зміною методів будівництва та монтажу або витрати у зв'язку із непередбачуваними умовами ґрунтів або перешкодами;
1.2.2 заходи на заливання будівельними сумішами нещільних ділянок гірської породи та/або додаткові заходи щодо захисту, навіть якщо необхідність у таких заходах виникла тільки у період будівництва та монтажу;
1.2.3 виймання ґрунту, що перевищує передбачену проектом мінімальну потребу у вийманні, а також внаслідок зворотного засипання порожнин;
1.2.4 витратами на водовідведення у разі, якщо обсяги води, що спочатку передбачались, виявились значно більшими;

1.2.5 витратами на додаткову гідроізоляцію та обладнання для відведення поверхневих ґрунтових на підземних вод;
1.2.6 втратами або пошкодженнями застрахованого майна внаслідок поломки, виходу з ладу дренажної системи у випадку, якщо подібних витрат або пошкодження можна було б запобігти шляхом використання резервного обладнання;
1.2.7 з втратою або підйомом бурової тунельної машини;
1.2.8 з втратою бентоніту, суспензій або іншого матеріалу, що використовується для полегшення виймання ґрунту або речовин, що використовуються для покращення стану ґрунту.

1.3 Якщо інше не передбачено Договором, **при будівництві дамб та водосховищ** Страховик не відшкодовує збитки та витрати, що пов'язані із:
1.3.1 відведенням та відкачуванням води, якщо обсяги води суттєво більше, ніж передбачалось;
1.3.2 втратами або пошкодженнями застрахованого майна внаслідок поломки, виходу з ладу системи відведення та відкачування води у випадку, якщо подібних витрат або пошкодження можна було б запобігти шляхом використання резервного обладнання;
1.3.3 витратами на додаткову гідроізоляцію та обладнання для відведення поверхневих ґрунтових на підземних вод;
1.3.4 втратами або пошкодженнями, що викликані просіданням в результаті недостатнього ущільнення ґрунту;
1.3.5 втратами в результаті тріщин та протікання води.

1.4 **Страховими випадками не вважаються**, і страхове відшкодування не виплачується, якщо збитки Страхувальника, пов’язані з подією, що спричинена:
1.4.1 шумуванням, гниттям, зносом, корозією, окислюванням, бродінням або іншими природними властивостями (процесами), що притаманні Застрахованому майну, або пошкодженням гризунами, комахами, цвіллю, грибком;
1.4.2 вогнем через тління, підземним вогнем (горіння торфовищ, вогнем вулканічного походження або пожежею на вугільній шахті чи на нафтовій свердловині), процесами ферментації;
1.4.3 звичайним впливом погодних умов, які потрібно брати до уваги внаслідок сезонних або місцевих умов; зміною кольору, запаху, маси; осіданням, опусканням, розривом, стисненням або розширенням; внутрішнім псуванням, гниттям, діями мікроорганізмів, тварин або рослин; сухістю або пересиханням;
1.4.4 обвалом, руйнуванням, пошкодженням застрахованих будівель та/або споруд (в т.ч. майна, що розміщено в них), якщо це не зумовлено страховим випадком, а саме: через їх старість, ветхість, знос, часткове руйнування або пошкодження внаслідок тривалої експлуатації, неспроможністю Страхувальника підтримувати Застраховане майно в належному стані, в т.ч. через довготривале накопичення маси снігу/льоду на даху.

1.5 **Страховими випадками не вважаються**, і страхове відшкодування не виплачується, якщо збитки Страхувальника, пов’язані з подією, що:
1.5.1 не обумовлена як страховий ризик у Договорі та/або сталася не під час його дії чи поза територією його дії;
1.5.2 спричинена необережністю Страхувальника або осіб, які пов’язані з ним умовами будь-яких договорів та несуть згідно з такими договорами відповідальність за збереження та/або дотримання відповідних умов експлуатації Застрахованого майна.
Під **необережністю** розуміють, що особа:
– передбачала можливість настання небезпечних наслідків своїх дій (або бездіяльності), але легковажно розраховувала на те, що вони не настануть (злочинна самовпевненість);
– не передбачала можливості настання небезпечних наслідків своїх дій (або бездіяльності), хоча повинна була та мала таку можливість (злочинна недбалість).
Факт необережності встановлюється на підставі рішення компетентних органів (органи МВС, прокуратури, ДСНС тощо), які здійснювали розслідування відповідної події або за згодою Сторін Договору.

1.6 **Страховик не відшкодовує**:
1.6.1 штрафи, пені, інші фінансові санкції;
1.6.2 непрямі збитки, упущену вигоду, недоотриманий прибуток тощо;
1.6.3 моральну шкоду; шкоду, завдану репутації чи іміджу будь-якої третьої особи;
1.6.4 шкода, завдана навколишньому природному середовищу.

1.7 Договором може бути передбачені інші винятки із страхових випадків та обмеження страхування, що не суперечать ЗУСП та законодавству. Конкретний перелік виключень із страхових випадків та обмеження страхування передбачені Договором.

2. ДОДАТКОВІ ВИНЯТКИ ІЗ СТРАХОВИХ ВИПАДКІВ ЗА СЕКЦІЄЮ 2 "СТРАХУВАННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ПЕРЕД ТРЕТІМИ ОСОБАМИ"

2.1 Страховими випадками не вважаються, і страхове відшкодування не виплачується, якщо збитки Страхувальника, пов’язані з подією, що спричинена:

2.1.1 навмисними діями третіх осіб, спрямованими на настання страхового випадку (в т.ч. з метою збільшення розміру страхового відшкодування), а також змовою третьої особи з Страхувальником;

2.1.2 навмисним розширенням Страхувальником власних меж відповідальності або прийняттям на себе відповідальності іншої особи;

2.1.3 діями або бездіяльністю Страхувальника, осіб, що знаходяться із Страхувальником у трудових відносинах, здійснених в стані алкогольного, наркотичного або токсичного сп’яніння;

2.1.4 використанням обладнання під час здійснення будівельно-монтажних робіт із заздалегідь відомими Страхувальнику дефектами. Використання обладнання з властивостями, що перешкоджають їх безпечному використанню, прирівнюється до навмисного спричинення шкоди.

2.1.5 постійного, регулярного або тривалого термічного впливу або впливу газів, пару, променів, рідин, вологи або будь-яких, в тому числі неатмосферних опадів (сажа, кіптява, дим, пил тощо);

2.1.6 повені або затоплення штучних або природних водойм (включаючи емкості очисних споруд), а також зсуву, осідання ґрунту, будівель (споруд), що розташовані на ньому, в тому числі внаслідок проведення земляних та інших аналогічних робіт;

2.1.7 використання, зберігання або перевезення Страхувальником отруйних, хімічних, біологічно-активних речовин;

2.1.8 неусунення Страхувальником протягом узгодженого зі Страховиком строку обставин, що значно підвищують ступінь ризику та на необхідність усунення яких відповідно до загальновизнаних норм вказував Страхувальнику Страховик.

2.2 До страхових випадків не відносяться:

2.2.1 вимоги щодо відшкодування шкоди, заподіяної третім особам до дати початку дії Договору або після закінчення строку його дії;

2.2.2 вимоги, що висувають одна одній особи, відповідальність яких застрахована за цим Договором, або висунуті будь-якою іншою особою, що прямо або побічно належить, контролюється або управляється Страхувальником або особою, що володіє, контролює або управляє Страхувальником, вимоги осіб, яким доручена ліквідація юридичної особи, до юридичної особи, що ліквідується;

2.2.3 вимоги щодо відшкодування шкоди, заподіяної життю, здоров'ю, працездатності та/або майну третіх осіб, що є наслідком впливу азбестозного пилу, азбесту, включаючи продаж, вивіз і транспортування азбестових волокон або матеріалів, що містять азбест, діетілстирол (DES), діоксин, мочевинний формальдегід;

2.2.4 вимоги, що висуваються внаслідок настання відповідальності Страхувальника, що виникає виключно з статусу Страхувальника або характеру діяльності Страхувальника як посадової особи, директора, члена правління тощо;

2.2.5 вимоги працівників Страхувальника щодо відшкодування заподіяної ним шкоди при виконання службових обов’язків.

2.3 Дія ЗУСП не поширюється на вимоги щодо відшкодування шкоди, пов'язаної із:

2.3.1 затримкою виконання зобов'язань за договором (контрактом) та виплатою компенсацій в цьому випадку;

2.3.2 експлуатацією або використанням (в т.ч. навантаженням та/або розвантаженням) пілотованих та не пілотованих літальних об'єктів; морських (річкових) суден та інших плавучих об'єктів; транспортних засобів (включаючи механічні та причепи), що експлуатуються на вуличко-дорожній мережі загального користування після їх належної реєстрації в Державтоінспекції або відповідних державних органах;

2.3.3 знищенням, втратою грошей, цінних паперів, рахунків, платіжних карток, документів, планів, архівів та інших документів;

2.3.4 знищенням або пошкодженням будівель, обладнання, приладдя, пересувних машин та устаткування, будівельних машин та будь-якого іншого майна, що застраховане чи може бути

застраховане за Секцією 1 Договору (страхування будівельно-монтажних робіт), та витрати на їх відновлення та ремонт;
2.3.5 знищенням або пошкодженням існуючого майна, що розміщується на території страхування;
2.3.6 обов'язками Страхувальника відповідно до законів про винагороди робочим, допомогу в разі непрацездатності, компенсації по безробіттю або інших аналогічних законодавчих актах;
2.3.7 порушенням прав інтелектуальної власності: авторських прав, патентів, правил використання товарних знаків, марок, брендів і т.ін.;
2.3.8 наданням будь-якої послуги професійного характеру;
2.3.9 зливом, розливом, викидом, розсіюванням, поширенням, витоком або скиданням забруднюючих речовин; оцінкою, перевіркою, контролем, очищенням, обробкою, дезактивацією або нейтралізацією забруднюючих речовин або здійсненням управління цими процесами;
2.3.10 збитком, завданим:
– майну, що знаходиться у власності Страхувальника, взятого Страхувальником в лізинг, заставу (іпотеку), або передається ним в оренду, лізинг або заставу (іпотеку);
– рухомому майну, в т.ч. товаро-матеріальним цінностям, що знаходяться на збереженні у Страхувальника за договором або на іншій підставі;
– майну при навантаженні на транспортний засіб та розвантаженні з нього;
– майну (його частині), що повинно бути відновлено, відремонтовано або замінено з тієї причини, що послуги Страхувальника з його використанням було здійснено з порушенням відповідних правил, інструкцій тощо.
2.3.11 збитком, завданим землі, будинкам та/або іншим спорудам, спричиненим вібрацією, осіданням або зсувом ґрунту, вибухом, усуненням або ослабленням опори, а також будь-якою шкодою, що виникає у зв'язку з таким збитком;
2.3.12 збитком, спричиненим безпосередньо:
– товарам (продукції) або їх комплектуючим та складовим частинам, що виготовляються, обробляються, переробляються, поставляються або іншим чином піддаються впливу Страхувальником, його працівниками, за його дорученням або за його рахунок;
– роботам (послугам), які виконуються Страхувальником, його працівниками, за його дорученням або за його рахунок, якщо причинами збитку є події, що мали місце в процесі виконання Страхувальником будівельно-монтажних робіт.

3. ПІДСТАВИ ВІДМОВИ У ВИПЛАТІ СТРАХОВОГО ВІДШКОДУВАННЯ

3.1 Підставами для відмови у виплаті страхового відшкодування є:
3.1.1 навмисні дії Страхувальника або особи, на користь якої укладено Договір, спрямовані на настання страхового випадку, крім дій, вчинених у стані крайньої необхідності або необхідної оборони, або випадків, визначених законом чи міжнародними звичаями;
3.1.2 вчинення Страхувальником або особою, на користь якої укладено Договір, умисного кримінального правопорушення, що призвело до настання страхового випадку;
3.1.3 подання Страхувальником неправдивих відомостей про об’єкт страхування, обставини, що мають істотне значення для оцінки страхового ризику, або про факт настання страхового випадку;
3.1.4 одержання Страхувальником повного відшкодування збитків від особи, яка їх заподіяла. Якщо збиток відшкодований частково, страхова виплата здійснюється з вирахуванням суми, отриманої від зазначеної особи як відшкодування збитків;
3.1.5 несвоєчасне повідомлення Страхувальником (особою, визначеною у Договорі або законодавством) про настання страхового випадку без поважних причин або невиконання інших обов’язків, визначених Договором або законодавством, якщо це призвело до неможливості страховика встановити факт, причини та обставини настання страхового випадку або розмір заподіяної шкоди (збитків);
3.1.6 наявність обставин, які є винятками із страхових випадків та обмеженнями страхування, передбаченими Договором;
3.1.7 шахрайство або інша незаконна діяльність Страхувальника, Вигодонабувача, спрямовані на отримання незаконної вигоди від страхування;
3.1.8 відсутність підтвердження компетентними органами факту настання страхового випадку або факту викрадення (замаху на викрадення), знищення або пошкодження окремих предметів застрахованого об'єкту;
3.1.9 інші випадки, передбачені Договором та законом.